

BİR GARİP...

Anıl Çetinel Örselli

Daktilomun tuş sesleri geliyor içeriden. Tek sorun, benim burada -yatak odasında- olmam. Bizimkiler göçeli beri yalnız yaşıyorum. Bir Ekim sabahı haram ettikleri uykularıma inat, telaşla kalkıyorum yerimden. Serdeki delikanlılıkla elime ilk bulduğum şeyi -portmantodaki baston şemsiye çarpıyor gözüme nedense- kaptığım gibi karanlık koridorda ilerliyorum. Adımlarım itinalı, tedirgin... Haseki hırsız gibi süzülüyorum kendi salonuma. Eşikten başımı hafifçe eğerken iki elimle sıkı sıkı tuttuğum şemsiyenin ucunu omzuma nizamlıyorum. Bu hadsiz her kimse haklayacağım, kararlıyım. Duvara nazır yazı masamın başında bir adam oturuyor. Bir piyanist edasıyla parmaklarının tuşlardaki dansına kafasıyla eşlik ediyor. İnce bir boynu var. Ensesindeki saçlar koyu, parlak, tastamam. Bir adım daha atmama kalmıyor emektar parkenin gıcirtısı ele veriyor beni. *Hay senin parke gibi!* Tuş sesi kesiliyor. Arkasına dönüp bakmıyor ama. Eliyle gel gel yapıyor bana, yüzünü bile dönmeden. Kıpırda(ya)madığımı anlayınca...

"Gel, gel, çekinme..."

Tereddütlüyüm hala, hissediyor sanki. Alaycı tonu...

"Yahu geeel, kendi daktilon gibi..."

O sırada birkaç kere daha basıyor tuşlara, az eğilip yazdıklarını gözden geçirdikten sonra, kendinden emin şaryoyu sona dayıyor. Akabinde kesik bir zil sesi... Yazacakları bitmişse demek, kolu atıp alt satıra geçmiyor. Kâğıdı usulca sararak çıkarıyor aletten.

"Dikilmesene orada yalı kazığı gibi azizim! Hele bir oku şunu."

Havada asılı bir martı gibi tutuyor kâğıdı. Bir bıraksa şöyle, bana kadar uçup gelecek sanki. Elimde ne var ne yok bırakıp kapıveriyorum uzattığı sayfayı.

"İstanbul'da Boğaziçi'nde

Bir garip Orhan Veli'yim

Veli'nin oğluyum

Tarifsiz kederler içindeyim."

Su katılmış rakıya çalıyor benzim. Bir yazdıklarına bir de cemaline bakıyorum otuzlarındaki bu filintanın. Ağzımı açsam biliyorum kekeleyeceğim, el mecbur uzak köşedeki koltuğa bırakıyorum kendimi. Yarattığı mizansenden memnun, benden yana iyice dönüyor yüzünü.

"Ankara'da yazdığımı bilmezler ha bunu. Bakma sen, Orhan hep İstanbul'a sevdalı derler. Lafügüzafi!"

Gerçekten nutku tutulabilirmiş insanın. Beyhude çimdikiyorum kendi kolumu. *Çok mu içtim acep? Ne zamandır uyku...?* Kafamın terazisinde tartıyorum da kefler tutmuyor birbirini. Nihayetinde tek bir kelime dökabiliyorum önüne.

“Siz?”

Halinden memnun, iki eliyle yazı masasından güç alarak kalkıp bana doğru yürüyor. Elini, koltukta dertop olmuş bendenize uzatmasın mı bir de? Düşünsenize... Bana... O muazzam mısraları kâğıda döken elini... Parmaklarıyla boşluğa uzanan titrek avcumu sarmalıyor. Ağzımın biçimsiz açıklığını bile hoş görerek hem de.

“Ben...Memnun...Kusuruma bakmayın n’olur. Geleceğinizi bil...Ev de dağın...”

Telaşım, cümlelerimi kâğıt kesiği gibi bölük pörçük edince bir minik el hareketiyle -hani top sektirir gibi- yatıştırmaya çalışıyor beni. Gülüşü; uzun süredir rastlaşılamayan bir dost, kış günü girilen sobalı bir odanın sıcaklığı...

“Tanıdın demek. Uzun zaman oldu bittabi. Filhakika o çukur hadisesinden sonra bayağıdır buralara...”

Derin bir iç çekiyor. Hasret dediğin bir tablo olsa sanırsın onun yüzüne resmedilmiş. Pencereden yanlışlıkla salona girmiş bir güvercine ihtimam gösterir gibi öylece seyreyliyorum halini. Çıt çıkarsam yahut nefes bile alsam, bir anda geldiği gibi gider diye tedirginim. Her şey -her yanım- diken üstü.

“Kaç gündür yardım dilenen, beni buraya çağırın sen değilmişsin gibi... Vay arkadaş! Neden susuyorsun? Tabii ya, ürküttüm seni zaar. Evvela biraz muhabbet... İçecek bir şeylerin var mı?”

Başımı emme basma tulumba gibi sallıyorum.

“Şa...Şarap olacak. Bir iki kutu da...”

“Şarap âlâ! Leblebiyle az da bayır turpu varsa...”

“Leblebi tamam...da...Af buyurun, bayır nesi?”

Bir kahkaha patlatıyor ya, şenleniyor bekar evim.

“Olsun olsun ziyarı yok, ne varsa idare ederiz.”

Emir büyük yerden malum, içeriye gidip, ilkin yarım şarap şişesinden kadehleri dolduruyorum döke saça, sonra aklımı yitirip yitirmedigimi anlamak için yüzüme su çarpıyorum mutfak lavabosunda. Salondan eski nağmeler süzülüp kulağıma çalınıyor. Nasılsa bozuk pikabı çalıştırmış, en şahanesinden de bir plak takmış içine. İkramlıkları döküp saçmamaya gayretlenerek şarkıyı mırıldana mırıldana yanına yürüyorum. Ayakta. Karşımda. Kütüphanemi karıştırıyor bir süre, tanıdık isimlere rastlayınca hınzırca sırtıyor.

“Külliyat sağlam!”

Teşekkür mahiyetinde gururla başımı önüme eğiyorum. Az ilerliyor, ahşap yemek masasının üzerinde yıllardır uğraşıp nihayetlendiremediğim maketi incelemeye koyuluyor. Gençlik parkını seviyor elleriyle, bulvardan parmaklarıyla geçip Yenişehir’e süzülüyor oradan, az biraz eğilip sokak aralarında gözleriyle

geziyor. Karşıyaka'yı hiç bilmese de es geçmiyor, özene bezene çiçeklerle donattığım kartondan mezar taşlarına dokunuyor. Bu kez hayranlıkla bakan o.

"Maharetlisin vesselam...Yahut çok seviyorsun, ha?"

Bu yaşımda bile kızaran yüzümü gizlemek için başımı eğip kulağa fısıldanan bir sır gibi usulca cevaplıyorum:

"İltifatınız için çok teşekkür ederim üstat. Esas maharet hâlâ sevebilmek belki..."

O maketle uğraşırken ikramları sehpaye itinayla yerleştiriyorum. Daha yapıştırmaya vakit bulamadığım Hitit Heykelini eline almış büyük bir merak ve hayranlıkla tetkik ediyor.

"Bunu...Vallahi çıkaramadım. Yoktu sanki benim zamanımda?"

"Evet, sizin vefatınız... Sizden sonra yapıldı yani. Şehrin simgesi oldu bir nevi. Hele ki bende yeri başkadır, o yüzden çok uğraştım aynısı olsun diye... de... hala daha tam..."

Kadehlerden birini ona uzatıyorum biz konuşurken. Alıyor, yudumluyor. Yazı masasının önüne doğru yürüyüp sandalyeyi bana doğru çeviriyor aniden. Eliyle buyur ederken daktiloyu gösteriyor gözleriyle.

"İyi markadır bak bu, Erika, makinelerin hası! Alman malıdır bir kere; sağlamdır, hani değmedüşer değildir hiç. Hâsılı, iyi iş görür de... Sen hala neden?"

"Seviyorum böyle daktiloyla yazmayı. Ne bileyim... Babadan kalınca işte."

"Bilmem miii? Anısı olunca bırakamaz insan. Yenisini koysalar da yerine, tutmaz azizim, tutmaz!"

Gözleri neden doldu ki şimdi? Sesi kırçillandı bak. Halini tavrını hemencecik düzeltiyor, öyle de mağrur.

"Ben anlatayım ama bizatihi sen yaz olur mu? Kendi hitabınla yani... Benim yazmam yakışık almaz çünkü."

Düşün ki koskoca Orhan Veli anlatacak sen yazacaksın. Rüya da olsa yazar insan, hayal de olsa yazar, aklını -bir ihtimal- yitirmişse bile çoktan, yine yazar. Baktım üçlü koltuğun ucuna yerleşmiş, ilk kadehi bitirmiş bile. Tavanlara, duvarlara bakarak belli belirsiz bir cümle dökülüyor ağzından:

"Suretini tahrif etmişsiniz resmen."

"Efendim?"

"Diyorum ki yazık etmişsiniz canım şehre, belli ki boks maçı gibi geçmiş son yetmiş yıl. Tanıyamıyorum hiçbir yeri. Sana gelmeden az biraz dolandım da...İlk taşındığımız muhitte filan...Kafa göz dalmışsınız caddelere be mübarek!"

Tüm bunların kabahatlisi benmişim gibi omuzlarımı büzüp, kafamı eğiyorum. Kara tahta önünde ceza almış küçük bir oğlan çocuğuyum şimdi, hani kaldır tek ayağını dese, beni affedene kadar yere basmam

inan. Ağzımı açtığımda sesim titriyordu, hâlâ bir başıma işlemediğim ama kayıtsız kaldığım suçlar için mahcuptum.

“Ben de tam...”

“Biliyorum biliyorum yitip gidenleri yazacaksın. Ona sayfalar kâfi gelir mi bilmem de...Arzu edersen bir ben anlatayım, bir sen. Kabul mü? Anlaştık mı?”

Gözümü yavaşça kırparak onaylıyorum.

“Özen Pastanesi’nden veya Kutlu’dan başla misal yazmaya. Kürdün Meyhanesi’nden, Karpiç’ten, Üç Nal’dan da bahsederiz belki. Duydun mu hiç oraları?”

“Duydum duymasına ya, hani bu yazdığım öykü için arşivleri karıştırırken...”

“Duymuşmuş, canlı müşahit duruyor yahu karşında! Canlı dediysek, neyse neyse... Bu kentin kalbi şimdilerde neresidir bilmiyorum ama Ulus’tu -hadi bilemedin- Yenişehir’di o zamanlar. Yazarı, çizeri, esnafı, memuru ve bittabi sivil polisi de oralarda toplanırdı hep. Bir muhabbet bir muhabbet ki sorma...”

Bana baktı.

“Eee...Daktilo etmiyorsun?”

Elim ayağıma karışıyor. Yazı masasına koşup bir kâğıt sürüyorum makinaya, satır başına hizalıyorum. Vakur bir gülümsemeye devam ediyor. Bu haliyle yaşı benden hayli küçük olsa da...

“Af buyurun...Siz devam edin lütfen.”

“O zamanlar cep delik cepken delik tabii. Ağzımız kokuyor yeminle! Kimi yiyecek parası bulamıyoruz ya, boyuna hesaba yazdırıyoruz meyhanede. O yıllarda Yenişehir’in kodamanları da çok takılırdı bu mekanlara ha! Kalmadı değil mi oralar? Nerede hasbihal ediyor şimdi yazar çizer takımı?”

Yutkundum. *‘O zamanlara yetişemedim ki ben. Bizim zamanımızda Piknik vardı, Tava vardı amma onların da hepsi sizlere ömür’ diyemedim. Denir mi hiç? Üstat, sen kalk, onca yoldan gel... Şimdi münasebetsiz münasebetsiz konuşup da saygıda kusur etmesem bari.* Kendi kocamışlığıma, onun o özlemine ama en çok da ikimizin maziye dair hayallerine kıyamamıştım. Uzunca bir es verince anladı.

“Demek yok!”

Omuzlarımı silktim. Bakıştık. Kimin kederi daha tarifsiz, belli değil.

“Ziyarı yok, yenisi yapılır azizim, mühim olan insan...” diye teselli makamına dair beylik birkaç söz etse de nafile, ikimiz de biliyorduk yitenlerin telafisi olmadığını. Hem bizden başka hepi topu kaç kişi kalmış ki anımsayan? Konuyu değiştirmeye gayretlendi.

“Bak ne âlâ yapmışsın maketi...İtinalı iş belli. Nicedir?”

“Hiç sorma üstat! Daha bitmedi. Yıllar oldu ama... Kimi yerler silinmeye yüz tutunca hafızamdan, iyice uzadı iş. Aslına bakarsan, bitmese de...Meşgale işte...”

Belki de hiç bitmesin istiyorum be üstat, biterse sanki hayalleri de bırakıp beni...

“Adam sen de! İlla aynısını yapmayiver, ansıdıkların daha mühim hem. Hatıratıyla müsemma değil mi oralar?”

“Öyle tabii, misal o demincek elinizde tuttuğunuz Hitit Heykeli...Unutmuyorum hiç. Benim oğlan şuncacıktı, anasının kokusu üzerinde daha. İtfaiye Meydanı'nın karşısı İller Bankası o zaman, oranın otoparkında kurulurdu ikinci el araba pazarı. 76 model Hacı Murat aldık, böyle gök mavisi. Velhasıl bizim hacı kısmetsizmiş meğer! Seksen darbesinden üç dört ay sonraydı, bir sabah baktık ki evin önüne park ettiğimiz Hacı'nın yerinde yeller esiyor. Emniyetten aradılar, Hitit Heykeli'nin orada bulmuşlar arabayı. Ortalık zaten karışık, aldı mı bizi bir telaş? Bir yandan hanım dövünür, o dövündükçe oğlan ciyaklar. Belli etmesem de benim de içimde yerli yersiz vesveseler; ‘Ya bagajdan silahtır, cesettir çıkarsa? Ya -tövbe- birileri tekinsiz bir olaya karıştıysa bizim Hacıyla? Ya üzerimize kalırsa tüm vukuatlar?’ Polislerle birlikte gittik, bin cefa ile bagajı açtık baktık ki, oh temiz! O heykelin altında nereden baksanız on yıl yaşlandım o sabah ben.”

“Darbe ha! Senin heykelin hatırası da fenaymış lakin ...”

“İyisi kötüsü olur mu hiç hatıranın? Tanıklığı yeter be üstat, tanıklığı yeter. Çenem düştü yine, siz bana bakmayın allasen! Darbeyi de ben bilahare size...Siz anlatıyordunuz?”

“Sen de az yaşamamışsın! Neler gördü kim bilir bu şehir de. Hasılı, insan uzun zaman gelemediği yerlere geri dönerse nereye gider ki? Evvela büyüdüğü mahalleye, okuluna, dost meclislerinin kurulduğu muhittlere değil mi? Aslanhane Mahallesi'nden başladım dolanmaya sana gelmeden, kan ter içinde top koştururduk oralarda. Yahudi Mahallesi'ndeki iki katlı evimize de uğrayayım dedim. İlk adresleri karıştırdım zannettim ama bulamayınca...Anladım. Yerle yeksan olmuş tekмили. Özledim azizim, çok özledim ve fakat hiçbiri...”

“Aslında hepsini yıkmadılar, sadece şekil değiştirdi bir kısmı. Misal Evkaf Apartmanı şimdilerde Küçük Tiyatro biliyorsunuz... Biliyor musunuz?”

“Taş Mektep ile Evkaf'ın oralarda da dolandım tabii. Öğrenciliğimiz, memuriyetimiz geçmiş sonuçta. Hakkın var, suretleri üç aşağı beş yukarı aslıyla müsemma... Lakin ruhunu alınca mekânın sade cismi yeter mi maziyle bağ kurmaya?”

Bunları anlatırken karşımdaki adamın iğne deliğinden geçebilecek kadar eridiğini söylesem mi size bilmiyorum. Kadehini sehpaye koyup hüzünle mırıldandı:

“Beni bu güzel havalar mahvetti,

Böyle havada istifa ettim

Evkaftaki memuriyetimden.”

Ah, o an içimden pamuklarla sarıp sarmalamak geldi üstadı ama ne mümkün, delikanlılığımıza sığdıramadım gitti! İçindeki o hüzünlü zehri akıtmak için belki, yutkuna yutkuna anlatmaya devam etti:

“Vardar Apartmanı da hepten yıkılmış. Ne Özen kalmııı ne Kutlu. Orada yazardık bilir misin bu dizeleri? Oktay gelirdi, Melih gelirdi... Ah Garip! Bir çocuk gibi beraberce oralarda büyüttük biz onu. Yaprak Dergisi'nin umumi yazıhanesi de oralardı ha! (Gözleri parladı bir an) O zamanlar, bak sen bilmezsin...”

Bir hüzünlenip bir coşkuyla anlatması mest ediyordu beni. Benim gibi koskoca adama dünkü çocuk muamelesi yapması da cabası...

“Yenişehir’de kaldırımda yürürken arkamdan Nurullah gelir omzuma dokunur, az ileride Sabahattin Ali ile selamlaşırız hatta oturur bir köşede hasbihal ederiz. Akba kitabevine gideriz birlikte. Tahayyül etsene.”

Hayali bile mümkün değil ki! Ne kadar yitip gitmiştik, ne onulmaz yaralar açmıştık bu canım bozkırda.

“Bir de fakirhane vardı benim.”

“Sizin fakirhane?”

“Kömürlükten hallice bir kulübe işte. Sümer Sokak'taydı. Gelirken baktım, onu da göremedim. Hoş, neler neler yitmiş, bir dökük kulübenin peşine düşmek de abesle iştigal lakin...Orası başkaydı bel! Bambaşkaydı. Kimleri kimleri ağırladı o tek göz oda. Eee sen anlatmıyorsun hiç?”

Ne anlatayım ki? Nereden başlayayım? Darbeler... Felaketler... Yine darbeler, yine felaketler... Her gelen, falçatasıyla özensiz bir çizik mi attı diyeyim şehirle birlikte bizim de göğsümüze? Hala daha kanıyoruz mu diyeyim? Mesut bir anı düşünmek, onu anlatmak lazım gelir. Mesut bir an...Mesut bir an...

“Anlatayım üstat, ayıp ettin! Bu canım şehrin en güzel yerlerini anlatayım misal. Siz belki tamamlandığını göremediniz de... Anıtkabir'i bilmezsiniz değil mi? Gençlik Caddesi'ne yakın otururduk biz. Benim küçüklüğüm de oğlanın küçüklüğü de hep oralarda geçti. İlk Aslanlı Yol'da görmüştüm benim hanımı. Bir Cumhuriyet töreni için okulca ziyarete geldiklerinde... Öğretmendi rahmetli. Yeni Sahne'de oyuna çağırıydım akşamına, ilk orada tutmuşum elini Sevim'in. Koçhisar'a tayini çıkınca -oğlan doğmadan daha- ne beklediydim garın önünde. Hem de her Allah'ın günü... Sağ salim dönsün diye... Hâlâ daha bekli...”

Cümle “ben” gibi yarım kalıyor, koyveriyorum orada kendimi. Küçücük çocuk gibi zırlıyorum koskoca üstadın karşısında. Biliyormuş da sırf bunun için ziyarete gelmiş gibi o incecik bedeniyle sarmalıyor beni, geçkin sırtımı sıvazlıyor. “Ekim'in 10'u” diyebiliyorum sadece. *Binalar yerinde de üstat, benim oraya baktığımda gördüklerim...* Sarsıla sarsıla ağlıyorum ya, hiç yakışıyor mu ben yaşta adama? Hayal meyal koltukta sızdığımı biliyorum. Ev uyumuş, kent uyumuş, ben uyumuşum. Direnememişim belli ki. İnsan da mekân gibi yenik düşüyor bazı bazı. Bakıyorum da yine geldiği gibi gitmiş, ne bir not ne bir şey. Öyle sessizce...

O essahtan bir çukura düşmüş ben ise kendiminkine.

